

Gewoon bijzonder

We rijden 's avonds in het donker op de snelweg in zuidelijke richting. Het is half april. Op een hoogte van ongeveer drie meter zie ik meermalen een bleek fladderaartje oplichten. Eerst denk ik: 'Leuk, vleermuizen.' Maar als ik er wat beter op let, merk ik dat het gaat om kleine trekvogeltjes: Roodborst, Zwartkop, Fitis of Tjiftjaf? Misschien wel alle vier of nog meer. In een half uur tel ik er zeventwintig!

Carel de Vink

Wie op vogels let, verveelt zich maar zelden. Op de fiets, in de file, op het perron of gewoon vanuit je huis: zolang het licht is, maak je kans op leuke ontmoetingen. En zelfs in het donker kan je oplettendheid worden beloond. Gewoonlijk zijn het geen grote zeldzaamheden die je „en passant“ tegenkomt. Maar het heeft juist daardoor soms een verrassend randje. In mijn tuin valt een Spreeuw op door zijn agressie tegenover soortgenoten. Hij blijkt getooid met een snavel van ruim 1 cm meer lengte dan de andere. Bij onze overburen bouwt een opvallend klein koolmeesvrouwtje haar nest in een „pimpelkast“. Dat wordt

eenzaam broeden, want manlief past niet door de opening. Een andere Koolmees in onze buurt vertoonde een afwijkende koptekening: nek, stropdas en oogstreek waren gewoon diepzwart, maar het petje bleek diepblauw. Dat zag ik pas toen ik een tweetal foto's van hem op mijn computerscherm terugkeek. Vanuit de file zag ik in de jaren '80 (toen had je ook al files op de A1!) in een groep Aalscholvers een vuilwit exemplaar. Nee, geen soepgans of meeliftende Lepelaar, maar een heuse witachtige „rivierraaf“! Zo noteer ik wel vaker afwijkende en verrassende waarnemingen. Zoals dingen die

in geen vogelboek worden beschreven. Welke gids vermeldt dat het vrouwtje van de Kleine Bonte Specht het hol uithakt? Bij de Grote Bonte Specht zag ik dat meerdere keren door een mannetje gedaan worden. Toch eens opletten of het vrouwtje daar ook aan meewerkt! Roffelen bij de andere spechten de vrouwtjes ook wel? Ik trof in twee naast elkaar staande berken zowel een roffelend vrouwtje als mannetje Kleine Bonte Specht. De literatuur meldt dat in hun winterterritorium zowel man als vrouw Roodborst zingen. Doen ze dat ook nog in hun nestelgebied? Volgens de vogelgidsjes zingen vrouwtjes Kleine Karekiet soms. Hoe zit dat bij andere soorten? Nergens lees ik over zang bij vinkenvrouwtjes. Toch is een van de eerste opvallende aantekeningen uit mijn tienerjaren er een van een zingend exemplaar! Ik moest eraan terugdenken toen ik kort geleden een zingend vrouwtje Goudvink aantrof. Afwijkend gedrag, ongewone kleuren, ze zijn soms op de stoep van je huis te zien. Let maar eens op tintverschillen bij Turkse Tortels, witte veren in vleugels van Merel, Kauw en Zwarte Kraai. Ook nesten kunnen je verrassen: een meerkoetennest op een drijvende fietsband of op de plecht van een half gezonken roeiboot, een merelnest in een muurnis, een houtduivennest op een balkon. „Onze“ Koolmezen bouwden verleden jaar een nest dat voor 80% uit haren van onze buurhond bestond! Aangevuld met wat grassprietjes en

mos.

Het kan ook leuk zijn om op te letten of je beschreven zaken terugziet. Verdedigen Merels hun nest echt zelfs tegen katten? Of is dat een uitzondering geweest, waargenomen door één auteur en klakkeloos overgenomen door andere schrijvers? Zo las ik in meerdere publicaties dat Vinken in de winter aparte groepen mannetjes en vrouwtjes zouden vormen. In meer dan 40 jaar opletten heb ik eenmaal een groepje van 16 mannetjes gezien. Verder ging het altijd om gemengde groepen. Klopt de beschreven pikorde op de voedertafel wel? Onze tuinroodborst van afgelopen winter was eerder timide dan agressief. En sommige Merels laten zich door een Kauw niet zomaar van het eten verjagen. Dappere Merel of Kauw zonder spierballen? Wie „Beleef de Lente“ volgt, ziet hoe gedwee (maar niet heus!) de Holenduiven zijn. Niet elke Pimpelmees is zo soft om voor een Koolmees opzij te gaan bij de vetbol en bij de nestkast. Aan wie van de twee mezen ligt dat?

Zijn Eksters echt wel tuk op glimmertjes? Ik zag vaker een Kauw dan een Ekster pikken naar metalen kleinigheden. Maar ze meenemen naar hun nest? Dat heb ik nooit kunnen vaststellen.

Je hoeft niet altijd te mikken op een zeldzame soort om wat te beleven. Als je het maar wilt zien. De vogelboeken vertellen het niet met zoveel woorden, maar vogels kijken en je vervelen gaan echt niet samen!

